

דומה? לכן מלך שהיתה לו כלה נאה וצנועה בחדרו, והיה לוקח מבית אביו עושר ומביא לה תמיד, ולוקחת הכל ומצנעת אותו תמיד ומערכת הכל. לסוף ימים בקש לראות מה אסף ומה קבץ. הינו שפתוב (ישעיה ג) וממערב אקבצך. ומה הוא בית אביו? שפתוב ממזרח אביא ורעה. מלמד שממזרח מביא, וזרע במערב, ואחר כך הוא מקבץ מה שזרע. מקבץ מה שזרע: ע"כ.

אמר רבי חייא, מקנה המים זה צדיק. שששמגיע למקנה המים, כתוב וירא אלהים כי טוב, וכתוב (ישעיה א) אמרו צדיק פי טוב. [וכן אור ראשון נקרא טוב, וכן בכלם כתוב כי טוב, פרט ליום השני שלא כתוב בו כי טוב] רבי יוסי אמר, ישראל הוא מקנה, שפתוב (ירמיה יז) מקנה ישראל ה'.

רבי חייא אמר, זה צדיק, הינו מה שכתוב קרא ימים. משום ששנחלים ומענינות ונהרות, את כלם הוא נוטל, והוא המקור של הכל והוא נוטל הכל. משום כך ימים. ועל זה וירא אלהים פי טוב, וכתוב (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב.

ומשום שהוא נרשם, הפריד בין יום ראשון לשלישי ולא נאמר פי טוב ביניהם, שהרי ביום השלישי עשתה הארץ פרות מפת הצדיק הזה, שפתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי. מה זה עץ פרי? זה עץ הדעת טוב ורע, שהוא עושה אבים ופרות. עשה פרי - זה צדיק יסוד עולם.

למינו - של כל בני אדם שיש להם רוח קדושה, שהוא פרי שאותו אילן רושם בהם רשום למינו. ומה הרשם? זהו ברית קדש ברית שלום. ובני מהימנותא למינו, למינו עאלין

משל למה הדבר דומה, לכן מלך שהיה לו כלה נאה וצנועה בחדרו, והיה לוקח מבית אביו עושר ומביא לה תמיד ולוקחת הכל ומצנעת אותו תמיד ומערכת הכל. לסוף ימים בקש לראות מה אסף ומה קבץ הינו דכתיב וממערב אקבצך. ומאי ניהו בית אביו דכתיב ממזרח אביא ורעה. מלמד שממזרח מביא, וזרע במערב, ואחר כך הוא מקבץ מה שזרע.

(עד כאן מההשמטות.)

אמר רבי חייא מקנה המים דא צדיק. דכד מטא למקנה המים פתיב וירא אלהים פי טוב וכתוב, (ישעיה ג) אמרו צדיק פי טוב. [וכן אור קדמאה טוב אקרי. וכן בלהו כתיב בהו כי טוב. בר יומא תניינא דלא כתיב ביה פי טוב]. רבי יוסי אמר ישראל מקנה איהו. דכתיב, (ירמיה יז) מקנה ישראל יי.

רבי חייא אמר דא צדיק. הינו דכתיב קרא ימים. בגין דנחלין ומבועין ונהרין בלהו נטיל לון ואיהו מקורא דכלא ואיהו נטיל כלא בגיני כך ימים. ועל דא וירא אלהים פי טוב וכתוב, (ישעיה ג) אמרו צדיק פי טוב.

ובגין דאתרשים איהו אפריש בין יומא קדמאה לתלתאה ולא אתמר פי טוב בגוייהו. דהא ביומא תליתאה עבדת ארעא איבין מחילא דהאי צדיק. דכתיב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי. מאי עץ פרי. דא עץ הדעת טוב ורע דאיהו עביד איבין ופריין. עושה פרי דא צדיק יסוד דעלמא.

למינו דכל בני נשא דאית לון רוחא קדישא. דאיהו איבא דההוא אילנא רשים בהו רשימא למינו. ומאי איהו, ברית קדש ברית שלום. ובני מהימנותא למינו, למינו עאלין

וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ מְנִיָּה. וְצַדִּיק עוֹשֶׂה פְּרִי הוּא. וְהָיָה אֵילָנָא אֲתַעְבְּרַת וְאֲפִיקַת הָהוּא פְּרִי לְמִינוּ. לְמִינוּ דְהָהוּא עוֹשֶׂה פְּרִי דִיהוּי כְּוֹתִיָּה.

לְמִינוּ, לְמִינוּ נִכְנָסִים וְלֹא נִפְרָדִים מִמֶּנּוּ, וְצַדִּיק עוֹשֶׂה פְּרִי הוּא. וְאוֹתוֹ אֵילָן מִתְעַבֵּר וּמוֹצִיא אוֹתוֹ פְּרִי לְמִינוּ, לְמִינוּ שֶׁל אוֹתוֹ עוֹשֶׂה פְּרִי שִׁיָּהִי כְמוֹתוֹ.

וּבָאָה חוֹלְקִיָּה מָאן דְדָמֵי לְאֻמִּיָּה וְלְאָבוּי. וְעַל כֵּן רְשִׁימָא קְדִישָׁא בְיוֹמָא תְּמִינָאָה בְּגִין דִּידְמֵי לְאֻמִּיָּה. (בְּגִין דְהִיא דְרָנָא תְּמִינָאָה וְהִיא נִפְשָׁא דְפְרַח מִנָּה אֲצִטְרִיכַת לְאֲתַחְוָא קַמָּה לְתַמְנָא יוֹמִין) וְכֹד אֲתַפְרַעַת וְאֲתַגְלִיָּא רְשִׁימָא קְדִישָׁא בְּגִין דִּידְמֵי לְאָבוּי. וְעַל דָּא עֵץ פְּרִי דָּא אֻמָּא. עוֹשֶׂה פְּרִי דָּא בְּרִית קִדְשׁ אָבוּי. לְמִינוּ דִּידְמֵי לִיָּה וְאֲתַרְשִׁים בִּיָּה.

אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי שְׂדוּמָה לְאֻמוֹ וְלְאָבִיו, וְעַל כֵּן רֶשֶׁם הַקְּדוֹשׁ בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי כְּדִי שִׂדְמָה לְאֻמוֹ (בְּגַלל שֶׁהִיא דְרָנָה שְׂמִינִית, וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ שֶׁפְּרַחָה מִמֶּנָּה צְרִיכָה לְתַרְוָה לְפָנֶיהָ לְשִׂמּוּנָה יוֹמִים). וְכִשְׁנִפְרַע וּמִתְגַּלָּה רֶשֶׁם הַקְּדוֹשׁ כְּדִי שִׂדְמָה לְאָבִיו. וְעַל זֶה עֵץ פְּרִי - זוֹ אִם. עֲשֵׂה פְּרִי - זוֹ בְּרִית קִדְשׁ אָבִיו. לְמִינוּ - שִׂדְמָה לוֹ וְיִרְשֶׁם בּוֹ.

אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ. זָרְעוּ בּוֹ. זָרַע בּוֹ מִיבְעֵי לִיָּה. מָאִי זָרְעוּ בּוֹ. אֵלָא זָרַע וְאִ"ו בּוֹ. עַל הָאָרֶץ הֵכִי הוּא וְדָאִי. דְהָא הָהוּא זָרְעָא אֲשֶׁדִי עַל אֲרַעָא. זַכָּאָה חוֹלְקִיָּהוּן דִּישְׂרָאֵל דְאֲנֹן קְדִישִׁין וְדְמִיין לְקְדִישִׁין. וְעַל דָּא וְדָאִי כְּתִיב, (ישעיהו ט) וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים. כָּלֶם צַדִּיקִים וְדָאִי. דְהָא מֵהֲנִי נִפְקוּ וְלִהְנִי דְמִיין. זַכָּאִין אֲנֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי. (דף לג ע"ב).

אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ - זָרְעוּ בּוֹ? זָרַע בּוֹ צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה זָרְעוּ בּוֹ? אֵלָא זָרַע וְאִ"ו בּוֹ. עַל הָאָרֶץ - כִּף הוּא וְדָאִי, שְׁהַרִי אוֹתוֹ זָרַע זָרַק עַל הָאָרֶץ. אֲשֶׁרִי חִלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם קְדוֹשִׁים וְדוֹמִים לְקְדוֹשִׁים, וְעַל זֶה וְדָאִי כְּתוּב (ישעיהו טח) וְעַמְּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים. כָּלֶם צַדִּיקִים וְדָאִי, שְׁהַרִי מֵאֵלָה יֵצְאוּ וְלֵאלֹהֵי דוֹמִים. אֲשֶׁרִיָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אֲמַר רַבִּי חֲזִיָּא כְּתִיב, (ירמיה י ונא) עוֹשֶׂה אֶרֶץ בְּכַחוֹ. מַה זֶה עֲשֵׂה אֶרֶץ? (בְּכַחוֹ? עֲשֵׂה אֶרֶץ צְרִיף לְהִיּוֹת! אֵלָא עוֹשֶׂה וְדָאִי תְּדִיר וּמִתְּפֹן קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא לְהֵאִי אֶרֶץ) דָּא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא לְעִילָא. בְּכַחוֹ דָּא צַדִּיקִיָּק. מְכִין תַּבַּל בְּחֻכְמָתוֹ. תַּבַּל דָּא אֶרֶץ דְלִתְתָא. בְּחֻכְמָתוֹ דָּא צִדְקָה דְכְּתִיב וְהוּא (תהלים ט) יִשְׁפּוֹט תַּבַּל בְּצִדְקָה. עוֹשֶׂה אֶרֶץ דָּא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא, דְהוּא מִתְקִין אֲרַעָא וּמִתְקִין אֲרַחוּי. וּבְמָה. בְּכַחוֹ בְּדַקְאֲמָרָן.

אֲמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּתוּב (ירמיה י ונא) עוֹשֶׂה אֶרֶץ בְּכַחוֹ. מַה זֶה עֲשֵׂה אֶרֶץ? (בְּכַחוֹ? עֲשֵׂה אֶרֶץ צְרִיף לְהִיּוֹת! אֵלָא עוֹשֶׂה וְדָאִי תְּדִיר וּמִתְּפֹן קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא לְהֵאִי אֶרֶץ) דָּא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא לְעִילָא. בְּכַחוֹ דָּא צַדִּיקִיָּק. מְכִין תַּבַּל בְּחֻכְמָתוֹ. תַּבַּל - זוֹ אֶרֶץ שְׁלֹמֶטָה. בְּחֻכְמָתוֹ - זֶה צִדְקָה, שְׁכַתוּב (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפּוֹט תַּבַּל בְּצִדְקָה. עֲשֵׂה אֶרֶץ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרִיף הוּא שְׂמִתְקִין אֶרֶץ וּמִתְקִין דְרַבְרִיָּה, וּבְמָה? בְּכַח, כְּפִי שְׂאֲמָרְנָהוּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּאַתְוּוֹן גְּלִיפִין דְרַבִּי אֶלְעָזָר אֵיִת קוּטְרִי דְאַתְוּוֹן תְּרִין וְעֶשְׂרִין קְטִירִין בְּחֻדָּא. תְּרִין אַתְוּוֹן דָּא סְלִיק וְדָא נַחֲתִית

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּאוֹתִיּוֹת חֻקִּיקוֹת שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר יֵשׁ קְשָׁרִי הָאוֹתִיּוֹת עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם קְשׁוּרִים בְּחֻדָּא. שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, זוֹ עוֹלָה זוֹ